

PETROZSÉNY és VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI és VEGYES TARTALMU HETILAP. — MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP REGGEL.

A lap előfizetési ára:

Egy negyedévre . . . 2 kor.
Fél évre . . . 4 "

Egészévre . . . 8 kor.
Egyes szám ára . . . 20 fil.

A lap szellemi részét illető közlemények a „Petrozsény és Vidéke” szerkesztőségéhez; az előfizetések pedig a kiadóhivatalhoz küldendők. Hirdetések, valamint nyiltéri közlemények mérsékelt áron számíttatnak.

Biztosítás.

Gazdasági téren való előhaladásunknak egyik főfaktorát a *biztosítás* képezi. A népek jólétének előmozdítására, annak emberi számítás szerinti biztosítására s az elszegényedés meggátolására nem képzelhető alkalmasabb gazdasági eszköz mint a biztosítás. Leginkább a biztosítás buzdít bennünket kisebb megtakarításokra, a melyekből a díjakat fizetjük. Ilyformán járul a biztosítás a termelés fokozásához, mert lankadatlan szorgalomra, takarékos életmód folytatására ösztönöz. Nemcsak anyagilag, hanem erkölcsileg is jelentékeny hatással bír a biztosítás. Fejleszti az egyes egyénben annak tudatát hogy tisztán szívós akarattól, vasszorgalmától függ úgy saját magának mint családjának jövő boldogulását biztosítani, mások anyagi támogatását igénybe nem venni.

A biztosítás útján való tőkegyűjtésnek nagy előnye van az egyszerű megtakarítás felett. A biztosításnál ugyanis erkölcsi kényszer játszik közre a díjak rendes fizetésére, a mi az egyszerű megtakarításnál nincs meg. Másrészt az illető családja a biztosított díjat még akkor is megkapja, ha az illető nem is fizette be a kifizetésbe vett összeget. Az életbiztosítás minden más biztosítási ágánál fokozottabb mértékben mozditja elő az emberiség jólétét, nyugodt családi életét és családi boldogságát. A kárbiztosításnál csak meglévő javainkat biztosítjuk, hogy azokban kárt ne szenvedjünk, míg az életbiztosítás által egyrészt gazdaságunkat gyarapítjuk, másrészt családunkat arra az eshetőségre biztosítjuk az anyagi gondok-

tól a midőn a családfő, a kenyérkereső meghal. Áldásos és üdvös hatását a biztosításnak minden osztály de leginkább a *középosztály* érzi, mivel többnyire ezen osztály tagjai nem rendelkeznek oly vagyon felett, mely hozzátartozóinak jövőjét minden körülmények között biztosítaná.

Nagy jelentőséggel bír a biztosítás a nagy iparos és munkás osztálynál; mivel ezen kezemenkaja után napról-napra élő osztályt baleset, betegség és rokkantság esetén kárpótolja az ezen bajokból eredő munka- és keresetképtelenségükben.

Azon körülmény, hogy a munkaközben szerencsétlenül járt és keresetképtelenné vált munkás a saját maga és övéinek eltartása végett az elégtelen mértékben és megalázó formákban nyújtott közsegély igénybevételére van utasítva: a nagyobb iparállamokban törvényeket hoztak a munkások biztosítására. Németország 1884. évben Ausztria az 1888-ik évben léptette életbe a balesetek elleni kényszerbiztosítást.

Nálunk a kényszerbiztosítás még nincs behozva, de a társadalom minden rétege ennek üdvös voltát belátva önként s nagy tömegekben keresi fel a balesetbiztosító társaságokat. A magyar ipar évi 13000 sérültje közül 5500, vagyis 43 százalék nem volt baleset ellen biztosítva.

Munkásaink biztosítása terén első helyen áll a fonó és szövő ipar, melyben a sérülteknek csak 7-3 százaléka nem volt biztosítva, a többi iparcsoportban a nem biztosítottak arányszáma a 10 százalékot meghaladja. Különösen súlyosak a viszonyok az építőiparnál melynek sérültjei közül több mint 75 százalék nem volt biztosítva. Hogy ezen kérdés nagy fontossága és az iparosztály

életérdekeit erősen érinti azt eléggé bizonyítja azon körülmény, hogy úgy a tudomány mint a törvényhozás válltve igyekszik a munkásosztály helyzetének javítására és biztosítására. A balesetek csökkentésére és azok következményeinek elviselhetőbbé tételére az iparfelügyelet és balesetbiztosítás szolgál.

Fiatl *ipartestületünk*, mely csak néhány éves múlttal rendelkezik s már e rövid idő alatt is számos tanujelét adta annak, hogy hivatásának magaslatán áll; ujabban ismét oly intézmény létesítésén fáradozik; a melynek létrehozása esetén a társadalom elismerését méltán kiérdemli. Tagjai és hozzátartozói részére ugyanis betegsegélyző, temetkezési és balesetbiztosítási pénztárt létesít, miáltal iparosaink boldogulása, jövőjükről való gondoskodása ismét egy lépéssel előre fog jutni.

Váradí Vilmos.

Márczius 15.

— **Márczius 15. Petrozsényben.** A magyar szabadság születésnapjának ötvenötödik évfordulóját márczius hó 15.-ét a petrozsényi polgári olvasóköri és a petrozsényi és járási ipartestület mint minden évben úgy az idén is a nagy naphoz méltóan ohajtja megünnepeelni, melyre Petrozsény nagyközség hazafias közönységét tisztelettel meghívja a rendezőség. Az ünnepély sorrendje: Márczius 1.-én délután 5 órától kezdődőleg a Wagner vendéglő nagytermében: 1. Az Urnak napja ez. Éneklik a „szilyvölgyi első dal és zenegyűjt” tagjai. 2., A nagy nap méltatása. Tartja Kósa Mihály petrozsényi ev. ref. pap. 3. Szózat. Énekli az ifjusági egyesület dalkara. 4. Márcz. 15. Irta és elszavalja Grosz Ignác egyetemi polgár. 5. Talpra magyar. Énekli a „szilyvölgyi első dal- és zenegyűjt” tagjai. 6. Hazafias

„Petrozsény és Vidéke” tárczája.

Egy szegény asszony védelme.

Irta: Zlamál Agoston.

(Folytatás).

Ha azonban igazságosok akarunk lenni, be kell őszintén vallanunk, hogy bizony más nők is, nemcsak Xantippa Sokratessal, mint élettárral sohasem lettek volna megelégedve. Igaz ugyan s ezt készséggel elismerjük, hogy Sokrates ritka szellemi nagysága férfi volt; a bölcsészeti reformátora; egy oly szellem, melynek benső gazdagságát, egy oly jellem melynek tisztaságát, önzetlenségét és tántoríthatatlan igazságosságát, eléggé magasztalni nem bírjuk. Itt azonban — tekintve Xantippához való házastársi viszonyát — arra a kérdésre kell áttérnünk: vajjon milyen férj volt? Ha Xantippa — eltekintve férjének erkölcsi és szellemi nagyságát — őt közelebbről vizsgálta, bizony elég oka volt panaszkodni és zugolódni. Mert Sokrates külsejét illetőleg az összes irok megegyeznek abban, hogy ő a legcsunyabb férfi volt, kit görög asszony szült. A Xenophon fele „Symposion”-ban Sokrates maga tart vidám hangulatában egy dicső beszédet saját szépségére, melyből legkevésbé irigylésre méltó alakjáról tiszta fogalmat szerezhetünk magunknak. Görög szójárás — kalogathia — szerint, identifikálva a szépséget a célszerűséggel azt mondja, hogy kidülyedt kancsal szemű a legszebbek, mert azokkal nemcsak egyenesen, de oldalvást is tud nézni; orra a legszebb, mert fölfelé hajlított hegyes orrezipáival az illatot minden oldalról fel-

tudja fogni; a görbült orrgyök nem akadályozza, hogy egyik szemével a másikba nézzen; nagy szájjával többet tud harapni, mint bárki s duzzadt ajkairól a leglagyabb csókok várhatók.

Ezt maga Sokrates mondja. Szegény Xantippa hát semmi esetre sem hibáztatható, ha egy kissé zugolódott a sors ellen, mely a plasztikus alkatu és ritka szépségű görög népből éppen neki juttatá a lehető legcsunyább férfit élettársul. Szellemdus férfiak és nők, mint pl. Aspasia elfeledték a gyönyörű szellem mellett a külső kellem hiányát; de vajmi ritkák az ilyenek! A legtöbb nő ma is, ha Sokrates férje volna, benne csak egy pedans tudóst látna, de nem találná meg benne — a mit kívánt: a szeretetre-méltó férfit, a jó férjet.

Nehogy azonban azt higgyék, t. olvasóim, mintha Sokrateset külsője miatt itélném el s szegény Xantippának ezivakodásait ezzel akarám igazolni, vagy meglegetni. Távol van ez tőlem, hiszen jól tudom hogy férfit szellem, a nőt pedig kellem tesz széppé. De Xantippa más tekintetben érdemli ki méltó részvétünket.

Tessenek elhinni, ha Sokrates körünkben ismét fellépne, — előre és őszintén bevallom, — még nagyobb szájalommal tekintenénk rá s még sokkal különösebb dolgokat hallanánk felőle, mint hajdan Áthenében.

Képzeltünk magunk elé egy családapát, ki családját és otthonát elhanyagolja, ki semminemű hivatalt nem keres, semminemű mesterséget nem űz, mert teljesen megvan győződve és átván hatva azon isteni sugallat szilte eszmétől, hogy neki folyton embertársait kell javítania; képzeltünk magunk elé egy embert, ki

reggeltől estig az utcákon és piacokon esatangel, hogy minden embert eselekedetei és érzései felől — ugyszólva — vizsgálgasson; egy oly bölcsét, kiből a dialektika már oly nagy szenvedélylyé fajult, hogy kivétel nélkül mindenkit iskolájába visz, s nemcsak a mesterembereket, hanem alkalmadtán kofákat és rabszolgákat is mesterségük bölcsészeti fogalmába vezet s felsőbb bölcsészeti és etikai eszmékre oktat.

Ha már most ezen férfit különöz külsőjében közelebbről megtekintjük, — az ő roppant nagy és otromb kiálló hasával, feltűnően csunya arcával mint mászkál mezitelen lábbal és durva kopott felöltőjével, — melyett soha le nem vet — végig az utcákon; ha meggondoljuk, hogy ő mint öreg ember néha zenészeket is fogadott s odahaza — feleségének és gyermekeinek nem valám nagy épülésére — zenésző mellett egyedül rugta a kállai, akarom mondani átheni kettőt; — akkor úgy hisszük — több bizonyíték nem kell annak igazolására, hogy Sokrates bizony roppant egy különöz ember lehetett.

Ha már most ezen különöz még isteni inspirációval beszél, ha hallgatjuk, hogy mikép szól ő a meggyőződés legnyugodtabb hangján az emberek előtt elrejtett, de ő előtte isteni sugallatok folytán nyilvánvaló dolgokról; ha látjuk, hogy bárhol ugyszólva napokon át mintegy mozdulatlanul áll, anélkül, hogy észre is venne bárkit s egy szóra is méltatna — s csak magával és mélyreható eszméivel tépelődik s mindenről megelégedik: akkor bizony na is kevés asszony nyujtaná neki kezét, — legalább oly nő sohasem, ki a házias élet jogairól és követelményeiről némi fogalommal bír.

És most kérem szépen, kinek kellett Sokrates eme

költeményt szaval Joanovits Katieza k. a. 7. Hymnus. Énekli az ifjusági egyesület dalkara. Az ünnepélyt közvacsora követi. Petrozsény hazafiás közönségét arra kéri, hogy a nagy nap előestéjén, 14-én este lakásuk ablakait kivilágítani és házaikat fellobogozni szíveskedjenek.

— **Márczius 15. a vidéken.** Az aninószai bányatelepi iskola III—VI. osztályú növendékei márczius 15. és április 11-ikének évforduló napjait, melyre a szülők és tanítványok e helyen is meghívotnak, hazafiás érteletű tanítók vezetésével ünneplik meg. Az 1903. évi márczius 15. ünnepély tárgysorozata: 1. Hymnus. Két hangra éneklik a III—VI. oszt. tanulók. 2. Kikelet. Márcz. 15-re... Szavalja: Gadó Olga VI. oszt. tan. 3. Márczius 15-én. Irta: Márton Endréné. Szav. Bara Gizella V. oszt. tan. 4. Nemzeti dal. Irta: Petőfi Sándor. Szav. Kovács György IV. oszt. tan. 5. Nemzeti dal. Talpra magyar! Két hangra éneklik a III—VI. oszt. tan. 6. Szabadságharcz ünnepén. Irta: Füleki Szabó Lajos. Szav. Feibl. Antal V. o. t. 7. Márcz 15. Irta: Gáspár Imre. Szav. Péter József V. oszt. tan. 8. Kosuth Lajos azt üzenté. Két hangra éneklik a III—VI. oszt. tan. 9. Rövid alkalmi beszéd. Tartja Vass Imre tanító. 10. A magyar leány. Irta: Inczédy László. Szav. Sorger Paulina V. oszt. tanuló. 11. Kossuth Lajos szent sírja. Két hangra éneklik a III—VI. oszt. tan. 12. Öreg honvéd. Irta: Gárdonyi Géza. Szav. Fridmanszky Nándor V. oszt. tan. 13. Előre. Irta: Tóth Kálmán. Szav. Rödler József VI. oszt. tan. 14. Talpra! Honfiak vigyázzatok! Két hangra éneklik a III—VI. oszt. tanulók. Kezdeté: Márczius 15-én reggel 9 órakor. Az 1903. évi április 11. ünnepély tárgysorozata: 1. Hymnus. Két hangra éneklik a III—VI. oszt. tanulók. 2. A magyar lányokhoz. Irta: Erdélyi Zolt. Szav. Benedek Mária IV. oszt. tan. 3. Jó honfiak, honleányok. Irta: Pósa Lajos. Szav. Gavrilla Alexandra V. o. t. 5. A történet könyvét. Irta: Versényi György. Szav. Gado Matild IV. oszt. tanuló. 5. Honfi dal. Két hangra éneklik a III—VI. oszt. tanulók. 6. Hymnus. Irta: Vörösmarty Mih. Szav. Zippenfennig Mária VI. oszt. tan. 7. A magyar nők régen. Irta: Erdélyi Zolt. Szav. Gadó Olga VI. oszt. tan. 8. Rövid alkalmi beszéd. Tartja Vass Imre tanító. 9. Főthi dal. Két hangra éneklik a III—VI. oszt. tanulók. 10. A magyar haza. Irta: Feleki Sándor. Szav. Kovács György IV. oszt. tan. 11. Leányok a hősök sírjánál.... Szav. Preterébnor Vilma V. oszt. tan. 12. Isten áldja meg a magyart. Irta: Pósa L. Szav. Kiss Ida. III. oszt. tan. 13. Szózat. Irta: Vörösmarty Mih. Szav. Kovács Gergely IV. oszt. tan. 14. Szózat. Két hangra éneklik a III—VI. oszt. tanulók. Kezdeté: Április 15. reggel 9 órakor.

— **Érdekes a vulkániak márczius 15-iki szözata.** A nemzeti akaraterő legfenségesebb megnyilatkozásának évfordulója közel, mely nap egy öröm-mámorban uszó nemzetet szült. 1848 márczius 15-i szent emléketed későbbnek ünnepelni széles e hazában, mert Istenen ki-

vül Te adtál legtöbbet e nemzetnek! Polgártársak! — van-e, lehet-e magyar ember ez ősapánk vérén szerzett drága honban, — kinek szíve hangosabban ne dobogna az első márcz. 15 emlékére! Ez az a nap, mely a rendi alkotmány eltörlésével, népképviselőt teremtett; — melyen a „Szabadság, Egyenlőség, Testvériség” szelleme testet öltött; — lemondott a nemes kiváltságos jogairól, hogy emberi jogokban részesítse elnyomott embertársait; — a 12 pont — egy nemzet óhaja szentesítést nyert — létrejött az unió Erdélyvel; — lett felelős magyar minisztérium; — szabaddá lett az Isteni erő, — a munka és akarat, — szabaddá lett az elme és gondolat, amint a bilincseiből megszabadított elme első termékét, megszült a „Talpra magyar!”-t, a közel jövő támogatóját! a néhány száz ezer főnyi kiváltságos osztály helyett van egy életerős, egészséges nemzet, — mely a „Szabadság, Egyenlőség, Testvériség” szent szellemében él és gyarapszik! — Márczius 15! egy kard, melynek nincsen éle senki ellen, egy nemzet testét biztosan védő paizs! — Villám, mely nem sujt, de mindeneket bevilágít! — egy biztos ösvény az élet tekervényes útjain. Tisztelt Polgártársak! Itt a magyar haza határán, kizárva a nagy világtól, a serény munkának élve, — honfiúi szívünk igaz sugallatát követve, ohajtjuk megünnepelni e nagy nap emlékét, — ünnepelni ohajtunk itt a magyarság végvárában szívvel, lélekkel s egy külsőleg is; — s e célból tisztelettel kérünk Benneteket: Lobogózzatok fel e napon zászlókat, s este ablakaitok kivilágítása s tömeges megjelenéssel tegyétek minél fényesebbé ünnepélyünket! Műsor: 1. Márcz. 15-ikén d. u. gyülekezés a társulati nagy- és a Rotter féle koloniákban s innen 1/2 órákor felvonulás a vulkáni „Hunyadi” emlékoszlophoz. 2. „Hymnus” énekli a közönség. 3. „Nemzeti dal” Petőfőtől, szavalja: Fux Ernő ur. 4. „Ünnepi beszéd” tartja: Huszth Aladár ur. 5. „A székelyekhez” Petőfőtől, szavalja: Szabó Irén k. a. 6. „Szózat” énekli a közönség. Este 8 órakor tánczozal egybekötött társas vacsora Vulkánban a Prokopp féle vendéglő helyiségeiben. Vulkán, 1903. évi márczius hó.

Hazafiás üdvözléssel:

Krausz Sándor s. k.

Huszth Aladár s. k.

Fux Ernő s. k.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Eljegyzés.** Petrozsény lakosságának még kellemes emlékeztetésében van Vertán Csaba volt magyar államvasuti főmérnök családja. Folyó hó 2-án délelőtt Aradon, a kedves és anyagi jóságú Vertán Lenkét eljegyezte, a petrozsényi osztály mérnöke Fábán Gyula. Sirig tartó boldogságot kívánunk nekik.

— **Eljegyzés.** Fischer Lipót m. kir. állatorvos eljegyezte Petrozsényben Eder Ottó háztulajdonos kedves és művelt leányát Adélt.

különczködéseit — mondhatnók — bogarait elviselni? kinek kellett folyton csak tűrni, szenvedni? Kétségkívül a szegény Xantippának és gyermekeinek. Sokrates — mint ezt említők — hivatali nem keresett, mesteriséget nem űzött, reggeltől estig kobarolt — s így nem volt ő családja, ki övének tiszteséges fentartásáról lelkiismeretesen gondoskodni kötelességének tartotta volna. Csoda-e hát, ha neje és gyermekei éhséggel és inséggel küzdöni voltak kényszerülve? Ezt pedig maga Sokrates is bevallja Plátónál.

Az igaz, hogy Sokrates eme nélkülözéseket aligha érezte, hisz nem látta nejét és gyermekeit sírni, midőn a mindennapi kenyer is hiányzott nyomorúságos asztalukról s lehet, hogy ő épen azalatt valamelyik tanítványaival dusan terített asztalnál philosophált. De Xantippa az érzékeny nő mélyen érezte inséges helyzetüket — s bizony igazat is kell neki adni, ha néha Sokratesnek eme lelkiismeretlen gondatlanságát talán kemény szavakkal is lobbantotta szemére. S ha mindjárt nem is volna igaz az, — amit későbbi írók beszélnek, — hogy Sokrates és Xantippa egy közös felelőssel rendelkeztek s így tehát az egyiknek honn kellett ülnie míg a másik kijárt, — de Sokrates reggeltől estig mérte az utcákat, — ha mindjárt ez nem is volna igaz, de az áll, hogy Sokrates háztartásában a legnagyobb szegénység uralkodott.

És ismételtelen kértem, lehet-e esodálkoznunk, hogy Xantippát elhagyta áldott békétürése? Tudta ő jól, hogy férje mily nagy szellemi kincsessel bír, hogy ő ezen kincsét családjának fentartására érvényesíthetné, tudta, hogy ez férjének kötelessége, mely alól magát kivonnia nem szabad és midőn látta, hogy férje reggeltől estig az utcákon és piacokon sétált, őt és gyermekeit teljesen elhanyagolja, velők sohasem törődik, — bizony oljes joga volt a zugolódásra. Avagy melyik háziasz-

szony nézné még ma is jószemmel, ha férje a műhely vagy iroda helyett reggeltől estig sétatérén vagy az utcákon bolyongana, s neki odahaza gyermekeivel együtt sanyaru nélkülözéseket kellene kálánia? S ha még hozzávesszük, hogy Sokrates a nagy philosophus akár hányszor megtette, hogy költőkkel és más urakkal egész éjjelen át philosophált persze tele boros kanecso mellett, s kétes hírű nők társaságában dözsölt, sőt azokat pl. Theodétát saját házához is hívta s végre valahára harmadnap este kerekedett hazafelé nem vajmi ajánlatos állapotban, — akkor Xantippát igazán szívünk mélyéből sajnálunk kell.

És végül — védenem felmentésének elérésére — szabadon a házasság élet paradicsomába is bepillantunk. Azt látnak, hogy Sokrates elhanyagolta nejét, gyermekeit; de hát mégis mikor néha haza volt, vajjon kedves, nyájas volt-e nejevel szemben? Sokrates ezen erényeket csak hírből ismerte. De hát akkor miért nősült meg? vagy miért vett oly nő háztársarül, kit talán szeszélyei miatt nem tudott szeretni, avagy miért nem szoktatta őt le ezen szeszélyeiről?

Halljuk őt magát: „Azért, mert látom, hogy azok is, kik híres lovasokká akarják magukat kiképezni, nem holmi gyenge, hanem tüzes lovakkal próbálkoznak; mert tudják, hogyha ezeket megülhetik, akkor megilleti őket a „jó lovas” neve. Így én is, ki az emberismeretre kíváncsán szert tenni, ezen nőt vettem el, mert tudtam, ha ezt elviselni képes leendek, az egész világon mindenki veli fogok jöhetni. Ezen célját el is érte Sokrates, de szegény Xantippa nem érezhette magát nagyon megtiszteltetve azon, hogy ő Sokratesnek egy bölcseségi végzől elérésében eszközül szolgáljon. És még halálos óráján is miként bánt nejevel. Hallgassuk Plátót, ki ezt Phaidonjában így beszéli el: „Halála napjának reggelén Xantippát kis gyermekével Sokrates ágyán találtuk ülve a tömlőzben. A mint minket megpillantott

— **Uj orvos Petrozsényben.** A kerületi betegsegélyző orvosi állást szervezett Petrozsényben s arra Dr. Csatt Aurél egyetemes orvost nevezte ki, ki lakik a Gerbert féle házban s rendel d. e. 9-től 10-ig és d. u. 3-tól 4-ig.

— **Uj pénzintézet.** Biztos forrásból értesülünk, hogy Petrilla község egyesülve az ezen körjegyzőséghez tartozó Banicza, Merisor és Krivádiával beléptek az országos központi hitelszövetkezetbe, melynek célja az, hogy a szegény földművelő nép olcsó kamattal és minden költség nélkül segítsen anyagilag magán.

— **Utólagos elszámolás.** Vassi János petrillai jegyző ur a gör. katolikusok jól sikerült koncertje alkalmával a jótékony cél érdekében 20 krát adományozott. Az előjárásról ez uton is elismerő köszönetet küld a nemes adakozónak.

— **Érdekes fillérestély** lesz 8-án (vasárnap) este a Wagner szálló nagytérképében, melyre e helyen is felhívjuk az ezen este nyitogatást látogató közönséget.

— **Az O. M. B. és K. E.** salgótarjáni osztálya, rendes gyűléséből Andreics bányaigazgatóhoz a következő átiratot intézte: „Magyságos Andreics János kir. bánya-tanácsos, bányaigazgató urnak, Petrozsény. Az országos bányászati és kohászati egyesület salgótarjáni osztálya Öfelsége által történt legmagasabb kitüntetésé alkalmából, Nagyságodat őszinte örömmel üdvözlő és kívánja hogy hazánk kiváló bányász szakemberét, a nemzeti haladásnak lelkes apostolatát s osztályunk jóakaró barátját, Isten boldogságban soká tartsa meg”.

— **Mi lett az óvoda pénzével.** Ugy értesülünk, hogy Livazény községe behajtotta a 3/0 kisdóvódai adót s a helyett, hogy 250 óvodaköteleseinek felállította a törvény által elrendelt kisdóvót, a pénz beszedéskor a törvény rendelkezése szerint kizárólag a községben felállítandó kisdóvó céljára fordítandó.

— **Tettekben mutatá be** az erdélyi Kárpátgyesület (Siebenbürgerischer Karpatenverein) különösen az utóbbi három év alatt, hogy ügyszeretettel párosult jóakarattal, ha ilyen tevékeny előjárók állanak az élén, turisztikai szempontból vadregényes vidékünk, a Zsil-völgye páratlanul álló és természeti szépségeiben gazdag részeinek megtekintetését a messze földről jövőknél is miként kell megkönnyíteni. Az egyesület eddigi működéséről széles keretű képet mutatott be Fürber Ferenc titkár folyó hó 1-én a Ridvald-fele vendéglő nagytérképében, az Ehrenberg Benő elnöke alatt megtartott népes közgyűlésen. Sok üdvös dolgot intéztek el, melyek közül — bármennyire szűk is lapunk ezen rovata — néhányról meg kell emlékeznünk. Tekintettel a közelgő kongresszus és iparkiallításra magyar, német és románnyelvet bíró kalauzokat, illetőleg vezetőket fognak szerződtetni. Uj hegyiutat létesítenek még e tavasz derekán, mely hozzáferhetővé tegye a Petrozsénybe érkezett turistáknak a havasokon át Mehádiát. A Bolibarlangban sodronykötél hidakat építenek. Blasehek

jajgatni és asszonyi szokás szerint beszélni kezdett körülbelül így: „O Sokrates, ez az utolsó eset, hogy barátaid veled beszélgetnek és te velők!” Ekkor Sokrates így szólott Kritóhoz: „Kritó, vezesse valamelyik haza.” Kritó emberei közül néhányan a még mindig siró és jajgató Xantippát haza vezették. És Sokrates vajjon mit tesz? Egyik lábát a másik felé helyezi s egész nyugodtan philosophiai disputába ereszkedik. — Amint tehát látjuk, a nyájasság épen nem volt erős oldala. Az ily férfiak — mint Sokrates — mindig az ész hangján beszélnek; — ők a szív hangját, — mely nélkül pedig nők előtt soha kedvesek nem lehetünk — nem ismerik, azt nem beszélnek, — s így minden tudományos képzettség mellett is csak fél emberek maradnak.

S ha most végül visszapiantunk az eddig elmondottakra, úgy hiszem, a m. t. olvasó közönség ismét és ismét meggyőződést szerzhet magának arról, hogy Xantippát a közdóvó ártatlanul kívánja elítélni. Én szerény tehetségem szerint — elmondtam a védőbeszédemet és most a m. t. hallgatóságom a sor, hogy bírói minősítését igénybe véve szegény Xantippát végleg felmentse.

Mielőtt azonban a döntő ítéletet kimondaná s mielőtt legalább itt közzétűnk Xantippa sorsa eldölne — a t. hölgykösorútt arra kérem, hogy kemény phalanxként tömörüljön s szépenemők egykori tagját Xantippát mentse meg a tiszteletlenség és károztatás vádja alól, melylyel az eddigi századok s ebből kifolyólag a közdóvó elítélte s továbbra is elítélni kívánja.

Tegyük meg ezt igen t. hölgyeim először is Xantippáért, másodsorútt önmagukért, mert jól modja a német költő önkéről:

„Ihr seid alle von Natur —

Liebliche Xantippen.“

Aladár, Ehrenberg Gyula és Végh János személyében kirándulások és mulatságok rendezésére három tagu bizottságot küldöttek ki. Estélyeket rendeznek, melyeken a vidék szépségei az „Uránia”-hoz hasonlóan lesznek bemutatva. Váradi egyesületi tag indítványára a közgyűlés nagy lelkesedéssel szavazott közönséget Ehrenberg Benő egyesületi elnök és Fürber Ferencz titkárnak, kik fűradságot nem kimélve turisztikai szempontból eddig is oly sokat tettek.

— Az állami népiskola gondnoksága Petrozsényben hová-tovább jobban szétüllik; eddig se sokat törődött ugyan a gondjaira bízott iskola ügyeivel, most azonban már kezdenek lassankint állásukról leküzönni s talán jobban is teszi a ki idejekorán kilép, sem mint az Utasítás 8 §-nak f. pontja távolítsa el helyéről, mely szerint „ha valamelyik gondnoksági tag egy egész éven át egyetlen gondnoksági ülésen sem jelent meg és ezen elmaradását a gondnokságnál elfogadhatóan nem indokolta” tagsága ez által önmagától megszűnik. — Nem tudjuk miként osztják be, maguk között a tagok a gyűléseken való megjelenést; de a több mint 20 tagból álló gondnokság a hó első szerdájára kitűzött üléseit vajmi ritkán tarthatja meg „a gondnokság határozat-képességéhez legalább a tagok egyharmadának jelenléte szükséges” levén. — mily ékes magyarság?! — Nincs tudomásunk, hogy a leküszönt tagok mivel indokolják lemondásukat, de a mint privátim értesültünk, elvesztegetett időnek tekintik a gondnoksági üléseken való résztvevést, mert minden fontosabb, lényegesebb határozata a gondnokságnak siket fülekre talál a felsőbb hatóságoknál. Sem a tanítói személyzet összeállításával sem a szükséges tanterv és tanítói létszám szaporítása érdekében hozott határozatai elnem intéztetnek s bizony nagyon életbevágó ügyei az iskolának a helyet hogy javulnának, visszafejlesztetnek. Mi azt hisszük, hogy a panaszokdások helyett okosabb és célravezetőbb lenne, ha a gondnokság határozattan megmondaná hogy vagy segítenek a hiányokon, vagy ha nem, hát alászolgája.

— Az emberek közé menekült szarvas Érdekes látványnak voltak tanui f. hó 6-án délelőtt Petrozsényben az északi szénrakodó környékén lakók. Kutyáktól kergetve s több helyen megharapva rohant be pénteken egy jókora szarvas. Látszott hogy rég üldözték, mert mihelyt emberek közé jutott meglátsította lépteit s lihegve hagyta, hogy megfogják. A főszolgabíró, kihez elvezeltették, egy pár órai pihenés után, kivezettette a hegyek közé s szabad lábra helyezte; így hát a nemes állat nem hiába helyezte utolsó reményét az emberekben. Ideje volna a kutyák között egy kis rázzát csinálni.

— Talált gyermek. Petrozsényben a templomutca környékén f. hó 6-án egy két éveshez hasonló gyermekket találtak. Elhagyottan, sirt az utoza közepén egyre hangoztatva hogy: „mama elment”. Egyebet nem tud. Azóta a község házán gondozzák a nagyközség árváját. Még nem dobolták ki, mert a dobos beteg, a többi rendőr közül pedig egyik sem ért ehez a mesterséghez. Ilyenkor lehet csak látni hogy ki az öreg Grosz a községben.

— Mindenki tudja, hogy a Mauthner-féle impregnált takarmányrépamag a legnagyobb termést adja, hogy konyhakerti magvaiból a legjobb főzelék és zöltség terem és hogy virágmagvaiból fakad a legszebb virág. Szóval a Mauthner-féle magvak a legjobbak, készletei a legnagyobbak és árai igen olcsók.

CSARNOK.

Anyámnak.

Világba lépsz fiam, élet színpadára,
Melyen főszerepét az önérdék játsza!
Melyen szerepünket száz körülmény sugja,
Közepén, az élet biztos irányulja!
Am azért ne csüggedj az élet ösvényén —
Ég kegyelme áldjon s áldásom kíséren —
Az élet vihari hajtsanak bár merre,
Lebegjen fölötted szívem szent szerelme
S az élet részei akármerre hányanak:
Megőrizd emléktét szerető anyádnak!

Ezt mondád egyszer a messzetávoznak,
S aggodó szemeid utánam szálltanak,
Nézve a távolba, mint egy imakönyvre,
Mintha jövődömet olvasnám belőle!

Még többet szölt a köny — szemed néma könye,
Ezt elnem felejttem. Nem! Nem! Nem örökre. . .
Mintha csak ma volna: olyan jól emlékszem
Sötét felhők szálltak fölöttem az égen;
Azokkal indulék én is a világnak;
Lelkemen is felhő: hogy tán sohse látlak,
Hajnala mikor lesz szívem bánatának?!

Hornják Dezső.

Szerkesztői üzenet.

P. J. Vulkán, S. Lupény és H. D. Petrozsény. Törszűke miatt csak jövő számunkban.

Felelős szerkesztő: Nagy Miklós.
Kiadótulajdonos: Figuli Antal.

HIRDETÉSEK:

Verlangen Sie

gratis und franco
meinen illustrierten Preisecatalog m.
über 500 Ubbildungen vom
Uhren, Gold-, Sieber-, u. Musik-
waren

HANNES KONRAD
Uhrenfabrik und Exporthaus
BRUX Nr. 331 (Böhmen).

A legújabb divat termékei a legolcsóbb áron.

Van szerencsénk Petrozsény nagyközség és vidékének igen tisztelt közönségét értesíteni, hogy Petrozsényben, — a Rosenberg palota szomszédságában az Ullmán-féle új épületben a legmagasabb igényeknek megfelelően, modern

divatáru-üzletet

rendeztünk be, a melyben a legolcsóbb ártól fölfelé, a legpontosabb kiszolgálás mellett áruba bocsátatnak:

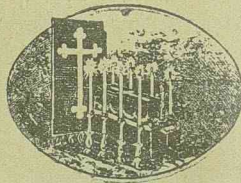
Menyasszonyi kelengyék a legnagyobb választékban, fekete és színes finom costum szövetek, legfinomabb ruhasszövetek, delacnek, legújabb selymek és bársonyok, cretonók, pigue, vászon, sefter, batiszt, szatin, kanavász, a legújabb divatnak megfelelő ruha diszek, női és férfi ingek, galérok készleők finom női és férfi gyermek harisnyák, nagy választék női, férfi és gyermek csipőkben, legújabb divatu férfi és fiu kalapok, du-san felszerelt férfi és fiu ruharaktár, paplanyok, ágyterítők, függönyök és szőnyegek nagy választékban, napernyők, esernyők legújabb divat szerint, linoléum.

Tisztelettel:

Szüszer és Társa.

1—6

A legújabb divat termékei a legolcsóbb áron.

Sároshy József

Első Temetkezési Vállalat.

Petrozsény

elcállal mindenféle temetéseket **vidéken is** és pedig a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig.

A „TEMETKEZÉSI VÁLLALAT” Petrozsényben raktáron tart dús választékban érc- és fakoporsókat, továbbá finom nicklkoporsókat, sarkop-lágot, mindenféle szemfedeleket, érc-, mű-, és élővirág koszorúkat, szallagokat, viasz- és szurok fáklyákat. Fakoporsók 2 kortól kezdve feljebb, érczkoporsókat gyermekeknek 14 kor-nától feljebb, nagynak 1 öl nagyságban 70 kor-tól feljebb 400 koronaig. Diszes öntöttvas sirke-resztet, sirkerítéseket ugyszintén márvány sir-emlékeket.

A „TEMETKEZÉSI VÁLLALAT” Petrozsényben

elvallal kapolnák, termék, szobák bevonását gyászszal, hullák elszállítását és hozatalát, szó-val minden a temetéshez szükségeltető kel-lékekkel.

A gyászeset megtörténtével, a hozzátartozók bármí módon tett értesítésére — **vidékre is** — a lehető legrövidebb idő alatt a vállalat meg-bizottja tiszteletét teendő a rendelmény átvétele végett és gondoskodik annak gyors és pontos kiviteléről.

„TEMETKEZÉSI VÁLLALAT” Petrozsényben

gyászkehlék és gyászfátyolok nagyraktára.
Gyászruhák hölgyek és urak számára 12 óra alatt elkészítettnek.

A legesekélyebb rendelménynél is gyors és pon-tos kiszolgálás biztosítottatik.

Sürgőnyezim: Első Temetkezési Vállalat Petrozsény.

Minden vevő jogosítva van az árut (eredeti csomagolásban) az alant említett intézetben (Wien IX.) díjmentesen megvizsgáltatni.

Az első Triesti Cognac párlati intézet (Destillerie.) CAMIS és STOCK BARCOLÁBAN TRIEST MELLETT ajánlja belföldi

GYÓGY-COGNAC-ját

mely francia módszer szerint készült és az általános ausztriai gyógyszerész egyesület kísérleti állomása ellenőrzése alatt áll.

¹/₁ palack 5 korona ¹/₂ palack 2-60.

10 palack megrendelésénél 10% engedmény.

Petrozsényben kapható Klein Mór örökösai fűszerkereskedésében.

Minden vevő jogosítva van az árut (eredeti csomagolásban) az alant említett intézetben (Wien IX.) díjmentesen megvizsgáltatni.

6-52

Vegy ellenőrzés a cs. és kir. belügyi ministerium által jóváhagyott kísérleti állomás és élelmiszerek vizsgáló intézete által Bécs IX. Spitalgasse 31.

Vegy ellenőrzés a cs. és kir. belügyi ministerium által jóváhagyott kísérleti állomás és élelmiszerek vizsgáló intézete által Bécs IX. Spitalgasse 31.

Both János Petrozsény.

Temetkezési vállalat Petrozsényben.

Midőn nagymérvű anyagi áldozatok árán létesítettem az új temetkezési vállalatot s berendeztem úgy, hogy elvállalhattam és elvállalhatsz ma is temetéseket a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig. — célom az volt, hogy megszüntessem az a szörnyű drágaságot a melytől éreztettek nem egyszer — felhasználva az ilyen szomorú alkalmat — a gyászoló családdal.

Isten orvjon mindenkit csapástól, de ha már a kéréseket végzet sujtott, miért ne fordulnánk ahoz a temetkezési vállalathoz a mely a legmagasabb kívánalmaknak is képes megfelelni és mégis a legolcsóbb.

Éppen ezért ujjalag berendeztem üzletemet s állandóan készletben tartok: mindenféle egyszerű és finom ércz- és fakoporsókat, továbbá finom nickkoporsókat, szemfedeleket, koszorukat, szallagokat stb. elvállalok mindenféle temetéseket, ravatalokat világítással együtt úgy helyben mint vidéken is és pedig a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig a legjutányosabb árakban. — Gyermekekoporsók 2 koronától feljebb, melyhez fejfakeresztet teljesen ingyen adok, nagynak 1 öl nagyságban 6 koronától feljebb 200 koronaig; egy temetéshez szükséges kellek, u. m. koporsó, szemfedél, párna, lepedő, gyermeknek 6 koronától feljebb, nagynak 12 koronától feljebb. Márványszínű gyermekkoporsók 2 koronától, nagykoporsók 6 koronától feljebb kereszttel vagy fejfával együtt. A gyászszert megtörténte után nyert bármilyen tiszteletre — vidékre is — a legrövidebb idő alatt tiszteletet megteszem, a rendelőnyt átvesszem és gondoskodom annak gyors és pontos kiviteleről.

Mély tisztelettel maradok:

Both János.

Petrozsény, a kórház mellett.

Sürgőnyczim: Both János Petrozsény.

SZÖLŐOLTVÁNYOK

szokvány minőségben és európai nemes gyökerez és sima vesszők mélyen leszállított árákon. Oltványok ezre 90-100 frt. Mindenki a legkiválóbb bor- és csemegefajokból, fajtisztán, teljes jóállással. Ha a szállítvány a megrendelésnek meg nem felelne, úgy az oda és visszaszállítási költséget, valamint a megrendelő által kifizetett összeget hiány nélkül azonnal visszafizetem. Így mindenki ebbeli szükségletét az én költségemen házához szállítva tekintetheti meg.

ÉLŐKERÍTÉS.

Gleditschia csemeték és magvak.

Óriási tövisű, igen gyorsan fejlődő sövényfaj. Ez az egyedüli, melyből oly örökös kerítés nevelhető pár év alatt, rendkívüli csekély kiadással, melyen nemhogy ember, de semmiféle állat, még az apró nyulak sem hatolhatnak át, úgy hogy a bekerített részek teljesen kucsal zárhatók. Minden rendeltetéshez rajzokkal ellátott út- és kezelési utasítás mellékeltek. Bővebb tájékoztató végett szíves fénymatru diszes árjegyzékek ingyen és bérmentve küldetnek, rendelési kötelezettség nélkül. Az árjegyzésen kívül egy olyan könyvet kap ezzel, ki ezimét egy levelezőlapon tudatja, mely ninesen az a ház vagy család, a hol annak tartalmát haszonra ne fordítanak, városban, falun, pusztán, gazdag vagy szegény családnál egyaránt. Így még azoknak is érdekében áll, kik rendelni semmit nem akarnak, mert benne számos oly közlemények foglaltatnak, melyek mindenkinek nagy szolgálatot tesznek.

Diócsemeték

Kétféle, óriási jövedelmet biztosító voltánál fogva, ennek tenyésztése majd minden gazdaságban az utóbbi időben rendkívül elterjedt.

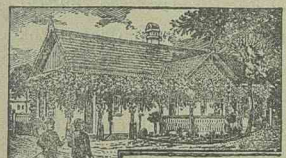
Cím: „Ermelékli Első Szőlőoltvány-Telep, Nagy-Kágya, u. p. Székelyhid. 15-20.

10-12

Szőlőlugast ültessünk

minden ház mellé és házi kertjeinkben.

Erre azokra nem minden szőlőfaj alkalmas (bár mind az a teremésze és megőrzése ha megőrzés, nem hoz, ezért sokan nem értékelik az eredményt eddig. Hol luga-nak alkalmas faokat ültettek, azok öven elatják hazukat az egész szőlőterületen a legkiválóbb muskatály és más édes szőlőkkel.

A szőlő hazánkban mindenütt megterem s ninesen oly ház, melynek falai mellett a legcsekélyebb gondozással felnevelhető nem volna ezenkívül más épületeknek, kerteknek, kerítéseknek stb. a legremekesebb helyet is el foglalja az egy-egyre használható részekből. Ez a leghálaló és leggyümölcs, mert minden évben terem.

A fajok ismertetésére vonatkozó szíves ényymatru katalógus bármilyen ingyen és bérmentve küldet meg, aki azt egy levelezőlapon tudatja.

Ermelékli első szőlőoltványtelep Nagy-Kágya, u. p. Székelyhid.

Pályázati hirdetés.

A petrozsényi ág. hitv. ev. egyház saját telken épült temploma mellé egy papilakot szándékozik építeni, mely papilak következő helyiségekből kell, hogy álljon: 1 tanterem 65 m2, 3 szoba a 30, 25, 25 m2, 1 iroda 20 m2, konyha, kamra, cselédszoba és pincze.

A tervek elkészítésére pályázat hirdettetik. Közelebbi felvilágosítással Henrich Viktor egyház gondnok szolgál. Pályázat határideje: április 15.

A petrozsényi ág. hitv. ev. egyház presbyteriuma.

Értesítés.

A nagyérdemű közönség figyelmét tisztelettel felhívom arra, hogy a tavaszi- és nyári idényre brassói, brüni és angol szövetekkel a legdu-sabb választékban már felszereltem üzletemet.

A szíves pártfogást azzal a tiszteletteljes ígérettel kérem, hogy mint eddig úgy ezután is iparkodni fogok a t. rendelők a legpontosabban, a legjutányosabban és minden kívánalmaknak megfelelőleg kiszolgálni.

Tisztelettel:

Mannheim Farkas,
férfi-szabó.

Fürdő Petrozsény központján.

A főutezán a RUDER-féle ház udvarában levő épületben berendeztem a legkényesebb kívánalmaknak is megfelelőleg egy fürdőhelyiséget, hol a nap minden szakában meleg és hideg kádfürdő vehető igénybe személyenkint 50 fillérért.

Férfiak délelőtt 7 órától 12-ig és este 7-től 9-ig a nők pedig déli 12 órától este 7 óráig fürödhetnek.

Jegyek csakis Kráusz József főtéri órasütletében kaphatók.

Szíves pártfogást kérve vagyok kiváló tisztelettel:

Ujvári Ede
műlakatos.

Uj czipész.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy bármily kivitelű mintás czipőt és csizmat készítek jutányos árban. Tyukszemfajos és nyomorék lábakra rajz után készíttetnek, úgy helyben mint vidékre gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Kérve a nagyérdemű közönség pártfogását maradtam tisztelettel:

Csizsár József,
czipész.

Mátyás-utca, Szokol-féle ház Petrozsény).

Ny. Figuli Antal gyorsajtóján Petrozsény.